

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

شننه: محمد سلیم سلیمان

۲۵ جنوری ۲۰۲۵

له نایجیریا تر اندونیزیا: بریکس سازمان څنگه خپله نری پراخوي؟

بریکس سازمان (BRICS) چې د برازیل، روسیې، هند، چین، او سویلي افریقا په گډون یو ځواکمن اقتصادي اتحاد دی، د نړیوال سیاست په ډگر کې مخ په زیاتیدونکي اهمیت موندلی دی. د دې سازمان د فعالیتونو پراختیا، په ځانگړي توگه د نوو غړو په جلبولو او په نړیوال اقتصاد کې د خپلي ونډې زیاتولو له لارې، د نړۍ د پخوانیو زبرځواکونو لپاره سرخوړی رامنځته کړی.

د امریکا متحده ایالات، چې د نړیوال اقتصاد یو مهم لوبغاړی دی، د بریکس له ودې سره به په پراخه توگه اغېزمن شي. په ځانگړي توگه د ډونالډ ټرمپ په واکمنۍ کې، د بریکس فعالیتونه د هغه د "امریکا لومړی" تگلارې لپاره یو مهم چیلنج گڼل کېږي. ټرمپ، چې د متحده ایالاتو اقتصاد ته د اولویت ورکولو لپاره مشهور دی، په نړیوالو تجارتي اړیکو کې له سختو دریځونو څخه کار اخلي. د بریکس لخوا د نوي اقتصادي میکانیزمونو او ارزښتونو جوړولو هڅې د هغه د حکومت پر نړیوال سیاست باندې مستقیمې اغېزې درلودلې شي.

د بریکس لخوا د بدیل نړیوالو مالي سیسټمونو جوړولو هڅې، لکه د ډالر پر ځای د خپلواکو اسعارو کارونه، د ټرمپ لپاره ځانگړي اندېښنې زېږولي. د ډالر نړیوال تسلط، چې د امریکا لپاره اقتصادي او سیاسي ځواک حسابېږي، د بریکس د غړو لخوا د زیانمنېدو په حال کې دی. په ځانگړي توگه د چین او روسیې هڅې د ډالر نفوذ کمولو لپاره به د ټرمپ د حکومت له مخالفت سره مخ وي.

همداراز، د بریکس په اډانه کې د نوو هېوادونو گډون، د دې سازمان نفوذ نور هم زیات کړی. د ټرمپ لپاره دا پرمختگ په دې معنا دی چې د امریکا سیاسي او اقتصادي سیالان په نړیوال ډگر کې لا ډېر ځواک ترلاسه کوي. د بریکس د نفوذ پراختیا د نړیوالو ائتلافونو د بېلابېلوالي لامل شوي، چې د ټرمپ د یوازینۍ اجندا پر وړاندې یوه لویه ننگونه ده.

د ۲۰۲۵ کال له پیل سره، د دې سازمان د غړو شمېر او اهمیت لا زیات شوی دی. یوازې ددې کال په روانه جنوري میاشت کې اندونیزیا د بریکس دایمي غړی شو، او تایلینډ او نایجیریا د شریکو هېوادونو حیثیت ترلاسه کړ. دا اضافه نه یوازې د دې ټولني د اقتصادي او جغرافیایي اغېزو لپاره حیاتي ده، بلکې د نړۍ په بېلابېلو برخو کې د نفوذ پراخېدو ته هم اشاره کوي. د بېلگې په توگه، نایجیریا د نړۍ شپږم لوی نفوس لري او د افریقا په وچه کې تر ټولو ستر اقتصاد دی. دا هېواد کولی شي په بریکس کې د انرژۍ او سوداګرۍ په برخو کې مهمه ونډه ولري.

په ورته ډول، اندونیزیا د جنوب ختیځې آسیا په اقتصادي وده کې کلیدي رول لوبوي. د دې هېواد جغرافیایي موقعیت او د اقتصاد ځواک کولی شي بریکس د آسیا-پسیفیک سیمې د مهم اقتصادي شریک په توګه مطرح کړي. تایلیند بیا د نړیوال ګرځندوی مرکز دی او چمتو دی چې د بریکس او نورو نړیوالو او سیمه‌ایزو ډلو ترمنځ د پل حیثیت ولري.

بریکس: نړیواله ستراتیژي او اغېزمنه همکاري

بریکس نه یوازې خپله جغرافیه پراخوي، بلکې په کلتوري، علمي، سپورتي، او مالي برخو کې د همکارۍ پولې هم زیاتوي. د دې ټولني هېوادونه اوس مهال د نړۍ د نفوس نیمایي برخه جوړوي، په داسې حال کې چې د دوی ګډ ناخالص کورني تولید (GDP) د نړۍ له ۴۰ سلنې څخه ډېر دی. د دې سربرېره، بریکس د خپلې مالي خپلواکۍ لپاره مهم ګامونه اخیستي دي. د مثال په توګه، د سازمان دننه ۹۰ سلنه مالي تصفيې په ملي اسعارو ترسره کېږي. دا یو بې ساری ګام دی چې د غړو هېوادونو د اقتصادي ثبات لپاره حیاتي ګڼل کېږي او د نړیوال ډالر-محور مالي سیسټم اغېز محدودوي.

د بریکس پراختیا: د نوو غړو لیوالتیا

په دې وروستیو کې د بریکس د پراخېدو عمل د نړیوالو ډېرو هېوادونو پام ځان ته اړولی دی. د تېر اګست په میاشت کې د جوهانسبرګ په سرمشریزه کې، ۲۳ هېوادونو د دې سازمان د شریکو هېوادونو حیثیت لپاره غوښتنلیکونه وړاندې کړل. تر اوسه پورې، ۱۳ هېوادونو دغه حیثیت ترلاسه کړی دی، چې پکې بیلاروس، بولیویا، قزاقستان، کیوبا، مالیزیا، یوګانډا، او ازبکستان شامل دي. دا لیوالتیا بڼې چې د بریکس په چوکاټ کې همکاري د نړیوالو لپاره یو مهم فرصت بلل کېږي. د دې ټولني د همکارۍ بنسټ د مساوات، انصاف، او ګډو ګټو پر اصولو ولاړ دی.

بریکس او د نړیوال اقتصاد راتلونکی

په اوسني وخت کې، بریکس د نړیوال اقتصاد په بڼه کې د یو ستر بدلون د راوستلو لپاره کار کوي. د دې ټولني د غړو هېوادونو د اقتصادونو وده، د ملي اسعارو کارول، او د خپلواکو مالي بنسټونو جوړښت دا ټول د نړۍ په کچه د یو نوي اقتصادي نظام د رامنځته کېدو په لور حرکت بڼي. د نړیوال جنوب د پرمختیا په برخه کې د بریکس ونډه د دې ټولني د اهمیت څرګندونه کوي. راتلونکي کې، د بریکس نوبنټونه لکه د شنو انرژۍ پراختیا، ټکنالوژۍ شریکول، او د سیمو ترمنځ د نوو سوداګریزو لارو موندل به په نړیوال سیاست او اقتصاد کې د دې ټولني حیثیت لا پیاوړی کړي. د بریکس سازمان د ټرمپ لپاره یوازې یو اقتصادي چیلنج نه؛ بلکې دا د امریکا د نړیوال نفوذ لپاره هم یو لوی ګواښ دی. د بریکس ځواکمنېدونکي غړي د نړیوال سیاست په ډګر کې د امریکایي سیاست پر وړاندې په زیاتېدونکي توګه خپلواکي ښکاره کوي، چې د ټرمپ لپاره د نړیوالو اړیکو په تنظیمولو کې یو لوی خنډ جوړ شوی.